

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÜÇÜNCÜ DAİRE

YÜKSEL ERDOĞAN VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE
(Başvuru no. 57049/00)

KARAR

STRAZBURG

15 Şubat 2007

*Bu karar AIHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen şartlarda kesinlik kazanacaktır.
Ancak, şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.*

USUL

Davanın nedeni, dokuz Türk vatandaşı; Yüksel Erdoğan, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan, Bahar Sağlam, Şinasi Yalçın, Hüsnü Yalçın, Ali Yalçın, Ramazan Erdoğan ve Raşidiye Erdoğan'ın ("başvuranlar"), 25 Şubat 2000 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptığı başvurudur (başvuru no. 57049/00).

OLAYLAR

I. DAVA OLAYLARI

Yüksel Erdoğan (1943) ve Meliha Erdoğan (1942), maktul İsmet Erdoğan'ın ebeveynleri, Sinan Erdoğan (1962) ve Bahar Sağlam (1970) ise kardeşleridir. Şinasi Yalçın (1970), Hüsnü Yalçın (1952) ve Ali Yalçın (1954), Elmas Yalçın'ın erkek kardeşleridir. Ramazan Erdoğan ve Raşidiye Erdoğan, maktul Fuat Erdoğan'ın ebeveynleridir.

A. İsmet Erdoğan, Elmas Yalçın ve Fuat Erdoğan'ın öldürülmesi ve ölümlerine ilişkin koşullara dair müteakip soruşturma

28 Eylül 1994 tarihinde Fuat Erdoğan, Elmas Yalçın ve İsmet Erdoğan, İstanbul'da merkezi bir semt olan Beşiktaş'taki Arzum kafede İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi polis memurlarınca öldürülmüştür. Aynı gün 15.45'te iki polis memuru tarafından hazırlanan ihbar tutanağına göre Emniyet Müdürlüğü, Müdürlüğün dahili numaralarından 139'dan kimliği belirsiz bir kişi tarafından aranmıştır. Arayan kişi polise, Beşiktaş'ta iki adam ve bir kadın gördüğünü ve adamlardan birinin, kadına bir silah verdiğini bildirmiştir. Ayrıca, bu üç kişinin Arzum kafede olduklarını da belirtmiştir.

Aynı gün İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nden sekiz polis memuru tarafından bir olaylı yakalama ve zaptetme tutanağı hazırlanmıştır. Bu rapora göre, telefon görüşmesini yaptıktan sonra polisler Arzum kafeye gitmişlerdir. Kafenin ikinci katında bulunan şüphelilere polis memuru olduklarını söylemiş ve kimlik kartlarını göstermelerini istemişlerdir. Şüpheliler bağırmaya başlamış ve ateş açmışlardır. Polisler, şüphelilere teslim olmalarını söylemiş ve kendilerini korumak için karşı ateş açmışlardır. Şüphelilerden karşılık gelmediğini fark ettiklerinde ateşi kesmişlerdir. Üç şüphelinin de öldüğünü görmüş ve durumu, Cumhuriyet Savcısı'na haber vermişlerdir.

Aynı gün 20.10'da İstanbul Cumhuriyet Savcısı, bir rapor hazırlamıştır. Raporda Adli Tıp Kurumu'ndan bir doktorun, cesetleri incelemek üzere çağırıldığı yazılıdır. Doktor, 19.10'da olay mahalline gelmiş ve Adli Tıp morguna gönderilen cesetleri incelemiştir.

Aynı gün iki polis memuru, Arzum kafeyi işleten N.A., C.A. ve S.A.'nın ifadelerini almıştır. 29 Eylül 1994 tarihinde maktuller üzerinde otopsi yapılmış ve 20 Ekim 1994 tarihinde otopsi raporları hazırlanmıştır. Otopsi raporlarına göre maktullere açılan ateş uzak mesafeden gerçekleşmiştir.

18 Ekim 1994 tarihinde Adli Tıp Kurumu'ndan üç bilirkişi maktullerin kıyafetlerini incelemiş ve açılan ateşin yakın mesafeden gerçekleşmediği sonucuna varmıştır. Ayrıca mesafeyi tam olarak belirlemenin mümkün olmadığı kanısına varmışlardır.

1 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü terörle mücadele şubesi müdürü, olaya ilişkin olarak muhabirlerin Arzum kafenin sahibi N.A. ve kimliği belirlenemeyen görgü tanıkları ile görüştüğü iki televizyon programının teyp kayıtlarını ve nüshalarını göndermiştir.

4 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Savcısı iki polis memuru R.A. ve H.K.’nın ifadelerini almıştır. Polis memurları, şüphelilerin kendilerine ateş açtıklarını ve kendilerinin şüphelileri durdurmak amacıyla ateşe karşılık verdiklerini ileri sürmüştür.

B. Polis memurları hakkında başlatılan kovuşturma

22 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Savcısı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’nden dört polis memuru Ş.K., M.K., R.A. ve H.K. aleyhinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’ne bir iddianame sunmuştur. Ölmüş olması nedeniyle diğer bir polis memuru olan B.A.’ya ilişkin takipsizlik kararı çıkarmıştır. Suçlamalar, Türk Ceza Kanunu’nun 450 § 5., 463., 281., 31., 33. ve 50. maddeleri uyarınca getirilmiştir. Sanıklar, ölen şüpheliler ve güvenlik güçleri arasındaki silahlı çatışma sırasında - asıl suçlu tespit edilmeksizin – adam öldürme ile suçlanmışlardır.

29 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi ilk duruşmayı gerçekleştirmiştir.

1. 9 Şubat 1995 tarihli duruşma

9 Şubat 1995 tarihinde başvuranlardan biri olan Yüksel Erdoğan ve Elmas Yalçın’ın babası Mustafa Yalçın, polis memurları aleyhinde açılan cezai takibata dahil olmuştur. Aynı gün birinci derece mahkemesi, boş kovanların incelenmesini istemiş ve sanıkların Terörü Önleme Yasası’nın 15 § 1. maddesi bağlamında cezai takibat sırasında tutuklu olarak yargılanmamasına karar vermiştir. Mahkeme ayrıca A.B.’ye sağlanan silahların, İstanbul mahkemelerinin adliye emanet memurluğuna gönderilmesini öngörmüştür.

2. 5 Mayıs ve 6 Temmuz 1995 tarihli duruşmalar

5 Mayıs 1995 tarihinde suçlanan polis memurları, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi huzurunda ifade vermişlerdir. Tüm polis memurları, Arzum kafeye geldiklerinde kafeyi işleten iki kişiyi dışarı çıkardıklarını iddia etmiştir. Daha sonra kafeye girmişler ve şüphelilere polis memuru olduklarını söylemişlerdir. Ancak şüpheliler ateş açmıştır. Sanıklar ayrıca şüphelilerin ateş açtıklarını ve onları durdurmak için ateşe karşılık verdiklerini belirtmiştir. Sanıklardan biri olan Ş.K. ateş açmadığını ileri sürmüştür. Sanıkların tümü kafeye girdiklerinde kurşun geçirmez yelek giymediklerini ileri sürmüştür. Aynı tarihte İstanbul Emniyet Müdürlüğü terörle mücadele şubesi polis memurları olan iki görgü tanığı E.M. ve N.Ç. de mahkeme huzurunda ifade vermiştir. Kafenin dışında olduklarını ancak çatışmaya şahit olmadıklarını, sadece polislerin şüphelilere teslim olma çağrısında bulunduğunu duyduklarını belirtmişlerdir.

Aynı tarihte birinci derece mahkemesi, sanıkların silahlarının balistik inceleme için teslim edilmesini öngörmüştür. Ayrıca hangi mermi ve kovanların sanıkların silahlarından çıktığının belirlenmesi için olay mahallinde bulunan mermilerin incelenmesini istemiştir.

6 Temmuz 1995 tarihli duruşma sonunda birinci derece mahkemesi sanıkların silahlarının balistik incelenme için bir kez daha gönderilmesi talimatını vermiştir.

3. 30 Ekim ve 13 Aralık 1995 tarihli duruşmalar ve müteakip gelişmeler

30 Ekim 1995 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, terörle mücadele şubesi polis memuru A.B.'nin ve Arzum kafeyi işleten üç kişi olan N.A., C.A. ve S.A.'nın ifadelerini dinlemiştir. A.B., kafenin iç kısmını görmediğini ve olaya tanık olmadığını ancak polis memurlarının kafeye girdiğini duyduğunu ileri sürmüştür. Arzum kafenin sahibi N.A. olay günü kafede olmadığını ve olayı kardeşi S.A.'nın kendisine bildirdiğini belirtmiştir. Daha sonra ise mermilerin kafede bulunan pencerelere isabet etmediğini belirtmiştir. Birinci derece mahkemesi iki ifade arasında farklılık bulunduğunu yinelediğinde, ifade vermeden önce sakinleştirici aldığını ve ifadelerini, onları okumadan imzaladığını belirtmiştir. S.A. ve C.A. kendilerine polisler tarafından dışarı çıkmalarının söylendiğini ve olaya tanık olmadıklarını ileri sürmüştür. S.A. polis memurlarının şüphelilere teslim ol çağrısı yaptıklarına tanıklık etmiştir. Ayrıca S.A. polis memurlarının konuşmalarını duyduktan 2-3 saniye sonra, 2-3 dakika süren silah patlamalarını duyduğunu belirtmiştir. Giriş katında bulunan bir dolabın camının olay sırasında kırıldığını, duvardan sekmedikçe camın şüphelilerden gelen bir mermi ile kırılmış olamayacağını belirtmiştir. Son olarak S.A. polis memurlarının yukarıya çıkmasına izin vermemeleri nedeniyle, kafenin ikinci katındaki cesetlerin konumuna ilişkin bilgisi bulunmadığını ifade etmiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün sanıkların silahları olmadan güvende olamayacakları nedeniyle bu silahları vermeyi reddeden yazısı üzerine, aynı tarihte birinci derece mahkemesi, bir kez daha sanıkların tabancalarının balistik inceleme için teslim edilmesi talimatını vermiştir.

Aynı duruşma sırasında müdahil taraflar sanıkların duruşmalara haklı bir gerekçe göstermeksizin katılmamaları nedeniyle tutuklu yargılanmalarını mahkemeden talep etmiştir. Cumhuriyet Savcısı sanıkların duruşmalara katılmama nedenlerini belirtmelerinin istenmesi doğrultusunda görüş bildirmiştir. Sanıkların avukatı sanıkların duruşmalara katılmaktan muaf tutulmalarını talep etmiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi sanıkların talebini, sanıkların ve şahitlerin dinlenmiş olduğu gerekçesiyle kabul etmiştir. Mahkeme ayrıca Adli Tıp Kurumu'ndan balistik inceleme raporunun alınmasının ardından olay yeri incelemesi yapılmasına karar vermiştir.

Belirtilmeyen bir tarihte İstanbul Emniyet Müdürlüğü, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne sanık polis memurları tarafından 28 Eylül 1994 tarihinde meydana gelen olayda kullanılan altı tabanca göndermiştir.

13 Aralık 1995 tarihinde birinci derece mahkemesi sanıklara ait silahlar ile olay yerinde bulunan mermi ve boş kovanlar ve İsmet Erdoğan'ın vücudundan çıkarılan bir mermi çekirdeğinin, bu mermi çekirdekleri ile kovanların hangilerinin sanıkların tabancalarından çıktığının belirlenmesi amacıyla balistik inceleme için Adli Tıp Enstitüsü'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Adli Tıp Kurumu uzmanları 8 Ocak 1996 tarihinde sanıkların tabancalarını, olay yerinde bulunmuş 9 mm çapında iki adet mermi çekirdeğini ve İsmet Erdoğan'ın vücudundan çıkarılan 9 mm çapında bir adet mermi çekirdeğini incelemişlerdir. Uzmanlar 9 mm çapındaki mermi çekirdeklerinden hiçbirinin polis memurlarının tabancalarından çıkmadığı sonucuna varmışlardır.

4. 22 Nisan 1996 tarihli duruşma ve müteakip gelişmeler

Balistik raporu 22 Nisan 1996 tarihinde mahkemede okunmuştur. Müdahil taraflar tabancaların namluları ile ateşleme iğnelerinin değiştirilmiş olabileceğini belirtip, birinci derece mahkemesinin böyle bir değişiklik olup olmadığına ilişkin bilgi istemesini talep etmiştir. Müdahil taraflar ayrıca boş kovanların incelenmek üzere Adli Tıp kurumu'na da gönderilip, 9 mm çapındaki üç adet mermi çekirdeğinin boş kovanlarla uyuşup uyuşmadığının belirlenmesini talep etmiştir. Son olarak mahkemeden Arzum kafenin yakın zamanda yenileneceği duyumu nedeniyle burada olay yeri incelemesi yapılmasını talep etmişlerdir. Cumhuriyet Savcısı müdahil taraflarla mutabık olmuştur.

Aynı gün İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi sanıkların tabancaları ile maktullerin yanında bulunmuş tabanca, mermi ve kovanların ve cesetlerden birinin vücudundan çıkarılmış merminin yeni bir inceleme için gönderilmesine karar vermiştir. Adli tıp uzmanlarından, 9 mm çapındaki mermi çekirdeklerinin boş kovanlarla uyuşup uyuşmadığı ve boş kovanların polis memurları ya da maktullere ait silahlardan atılıp atılmadığıyla ilgili bilgi sunmaları talep edilmiştir. Mahkeme ayrıca İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden, tabancaların namluları ile ateşleme iğnelerinin 28 Eylül 1994 tarihinden sonra değiştirilip değiştirilmediği konusunda bilgi vermesini talep etmeye karar vermiştir. Son olarak mahkeme 18 Haziran 1996 tarihinde Arzum kafede olay yeri incelemesi yapılmasına karar vermiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne 31 Mayıs ve 20 Haziran 1996 tarihlerinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden iki yazı ulaşmıştır. 31 Mayıs 1996 tarihli yazı Emniyet Müdürlüğü'nün tabancaların parçalarının değiştirilip değiştirilmediği konusunda hiçbir bilgilerinin bulunmadığını ifade ederken, ikinci yazı tabancaların parçalarının değiştirilmediğini belirtmiştir.

18 Haziran 1996 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi hakimleri, bir uzman, sanık dört polis memuru, bu polis memurlarının avukatları ve müdahil tarafların avukatları olay yeri incelemesi için Arzum kafeye gitmişlerdir. Öte yandan, Arzum kafe geçen süre zarfında yenilediğinden ve dolayısıyla olayın meydana geldiği zaman kafeyi işleten şahitlerin orada bulunmaması nedeniyle mahkeme olay yeri incelemesi gerçekleştirememiştir. Bu nedenle birinci derece mahkemesi şahitlerin hazır bulunduğu bir olay yeri incelemesi yapılması kararı almıştır.

5. 11 Temmuz 1996 tarihli duruşma ve müteakip gelişmeler

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 11 Temmuz 1996 tarihinde, 31 Mayıs ve 20 Haziran 1996 tarihli yazıların birbirleriyle çelişir olması nedeniyle Emniyet Müdürlüğü'nden daha fazla bilgi talep etmeye karar vermiştir. Ayrıca bir balistik inceleme yapılması talimatını da vermiştir. Son olarak mahkeme tüm sanıkların, şahitlerin ve müdahil tarafların katılımıyla 11 Ekim 1996 tarihinde bir olay yeri incelemesi yapılması kararı almıştır.

24 Temmuz 1996 tarihinde İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne bir yazı göndermiş, tabancalarda yapılan herhangi bir değişikliğin ancak bir kriminal laboratuvar incelemesiyle belirlenebileceğini ve böyle bir değişikliğin suç teşkil ettiğini belirtmiştir.

28 Ağustos 1996 tarihinde Adli Tıp Enstitüsü uzmanları yeni bir balistik inceleme gerçekleştirmiştir. Balistik rapor İstanbul Bölge Kriminal Polis Laboratuvarı'nın 5 Ekim 1994

tarıhli raporundaki bulguları teyit etmiştir. Ayrıca incelemede uzmanlara sunulan 9 mm çapındaki yirmi iki kovandan yirmisinin MP5-3793, T-1192 ve 245 PV 30170 seri numaralı tabancalardan atıldığı tespit edilmiştir. İlk tabanca H.K.'ye ait olup, ikinci tabanca B.A.'ya, üçüncü tabanca ise Ş.K.'ye aittir. Rapora göre 9 mm çapındaki dört adet mermi çekirdeği B.A.'ya ait T-1192 seri numaralı tabancayla da uyuşmaktadır. İsmet Erdoğan'ın vücudundan çıkarılan 9 mm çapındaki mermi çekirdeği ile Fuat Erdoğan'ın cesedinin yakınında bulunan 9 mm çapındaki diğer iki mermi çekirdeğine ilişkin olarak, adli tıp uzmanları daha önceki bulgulardan farklı bulgulara ulaşmışlardır. İlk mermi çekirdeğinin T-1192 seri numaralı tabancadan, diğer iki mermi çekirdeğinin ise T-1192 ve 245 PV 30170 seri numaralı tabancalardan çıktığını belirtmişlerdir. Bu tabancalar sırasıyla B.A. ile Ş.K.'ye aittir.

3 Eylül 1996 tarihinde, sanık polis memurlarından üçü olan Ş.K., R.A. ve H.K.'den, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin emriyle 11 Ekim 1996 tarihinde yapılacak olay yeri incelemesine katılmaları istenmiştir. Dördünü sanık polis memuru M.K.'ye Erzurum'daki bir karakola atanması nedeniyle tebliğde bulunulamamıştır.

11 Ekim 1996 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi hakimleri, bir bilirkişi, müdahil taraflardan biri, Ali Yalçın, Ali Yalçın'ın avukatı, N.A. ve S.A. ile tanık olarak dinlenen iki polis memuru E.M. ve N.Ç. bir olay yeri incelemesi gerçekleştirmişlerdir. İnceleme sırasında N.A. ve S.A. kafenin ikinci katına çıkan merdivenin değiştirilmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca S.A. hakimlere olay günü ölen kişinin oturduğu masa ile ikinci kattaki duvarda oluşan mermi çekirdeği izlerinin yerlerini göstermiştir. Polis memurları olay sırasında kafenin dışında bulunduklarını ve ölen kişilerin ölümlerinin nasıl gerçekleştiğine dair bilgilerinin bulunmadığını ileri sürmüşlerdir. N.Ç. ayrıca ölen kişilerin megafonla uyarılmadığını ve ikinci kattaki cesetlerin konumlarını hatırlamadığını ifade etmiştir.

Olay yeri incelemesinin ardından, inceleme sırasında hazır bulunan bilirkişi 22 Ekim 1996 tarihinde bir rapor düzenlemiş, kafenin yerini, mermi çekirdeği izlerini ve olay meydana geldiği sırada cesetlerin konumunu gösteren bir kroki çizmiştir.

6. 23 Ekim ve 23 Aralık 1996, 20 Şubat ve 5 Mayıs 1997 tarihli duruşmalar

23 Ekim 1996 tarihinde başvuranlardan Ali Yalçın ile Hüsnü Yalçın davaya dahil olmuşlardır.

23 Aralık 1996 tarihinde müdahil taraflar krokinin hatalı olduğunu ve ölen kişilerin vücudundaki mermi çekirdeklerinin yönüyle ilgili olarak teknik bir uzmanlığa ihtiyaç duyulduğunu iddia ederek, birinci derece mahkemesinden soruşturmanın kapsamını genişletmesini talep etmişlerdir.

20 Şubat 1997 tarihinde başvuranlardan Şinasi Yalçın davaya dahil olmuştur. Aynı gün birinci derece mahkemesi krokinin düzeltilmesine gerek olmadığına karar verip, müdahil tarafların bir sonraki duruşmada davanın esaslarına ilişkin görüşlerini sunmasını istemiştir.

5 Mayıs 1997 tarihinde müdahil taraflar birinci derece mahkemesinden bir kez daha soruşturmanın kapsamını genişletmesini talep etmişlerdir. Özellikle 28 Eylül 1994 tarihli polis telsizi konuşmalarının kopyasının çıkarılmasını ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nden, 29 Eylül 1994 tarihinde gerçekleştirilen operasyonun, dönemin İçişleri Bakanı olan Mehmet Ağar tarafından gerçekleştirildiği söylenen "gizli" operasyonlardan biri olup olmadığıyla ilgili bilgi istenmesini talep etmişlerdir. Ayrıca otopsi raporunu düzenleyen görevlilerin şahit

olarak dinlenmelerini ve Türk Telekom'dan 29 Eylül 1994 tarihinde saat 15.45'te düzenlenen raporda belirtildiği gibi İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne telefon edilip edilmediği konusunda bilgi vermesinin istenmesini talep etmişlerdir. Müdahil taraflar ayrıca birinci derece mahkemesinden tam olarak ateş edilen mesafenin belirlenmesi için tanık olarak bir patologun dinlenmesini ve ilgili makamlara cesetlerin yanında bulunduğu iddia edilen tabancaların özel time ait tabancalar olup olmadıkları konusunda bilgi sunmaları talimatı vermesini talep etmiştir. Birinci derece mahkemesi Cumhuriyet Savcısı'ndan müdahil tarafların talepleri üzerine görüşlerini sunmasını istemiş ve duruşmayı sonraki bir tarihe ertelemeye karar vermiştir.

7. 10 Temmuz ve 20 Ekim 1997 tarihli duruşmalar

10 Temmuz 1997 tarihinde görülen duruşma sırasında Şinasi Yalçın soru sormak istediği için sanık polis memurlarının duruşmalara getirilmelerini talep etmiştir. Ayrıca ölenlerin vücutlarındaki mermi çekirdeklerinin yönü açıkça idam edildiklerini işaret ettiği için polis memurlarının tutuklu yargılanmalarını talep etmiştir. Müdahil taraflardan diğeri olan Yüksel Erdoğan, mermi çekirdeklerinin yönünün sanık polis memurlarının olaylarla ilgili ifadeleriyle uyuşup uyuşmadığının belirlenmesi için mahkemeden yeni bir olay yeri incelemesi yapılmasını talep etmiştir. Ş.K.'nin avukatı Ş.K.'nin ateş açmadığını iddia ederek, yeni bir balistik inceleme yapılmasını talep etmiştir. Son olarak İstanbul Cumhuriyet Savcısı birinci derece mahkemesinden 29 Eylül 1994 tarihinde saat 15.45'te rapor düzenleyen polis memurlarının şahit olarak dinlenmesini talep etmiştir. Müdahil taraflardan birinin avukatı sanık polis memurları aleyhindeki diğer cinayet davalarıyla ilgili belgeler ile sanık polis memurlarıyla ilgili davaları içeren Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını sunmuştur. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi taraflarla Cumhuriyet Savcısı'nın taleplerini incelemek üzere duruşmayı ertelemiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, dava dosyasındaki delillerin davanın olaylarını ispatlamak için yeterli olduğu sonucuna vararak 20 Ekim 1997 tarihinde müdahil tarafların, sanık polis memurlarının ve Cumhuriyet Savcısı'nın taleplerini reddetmiştir. Mahkeme taraflarla Cumhuriyet Savcısı'nın davanın esaslarına ilişkin görüşlerini sunmalarını talep etmiş, duruşmayı ertelemiştir.

8. 21 Aralık 1998 tarihli duruşma ve 15 Ocak 1999 tarihli Adli Tıp Kurumu raporu

Müdahil taraflar ile Cumhuriyet Savcısı'nın talebi üzerine, 21 Aralık 1998 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, Adli Tıp Kurumu'ndan, önceki balistik raporları arasındaki çelişkileri ortadan kaldırmak ve cesetlerdeki mermi çekirdeği girişlerinin aşağıdan ikinci kata doğru ateş edilmesi sonucu oluşup oluşamayacağını, maktullerin sanıklar tarafından hedef alınıp alınmadığını belirlemek amacıyla tüm tabancaların, mermi çekirdeklerinin ve kovanların incelenmesini talep etme kararı almıştır.

Adli Tıp Kurumu uzmanları 15 Ocak 1999 tarihinde ölenlerle ilgili üç ayrı rapor düzenlemiştir. Üç raporda da ortak bulunan ilgili paragraflar aşağıdaki gibidir:

“...Kişiler mobil olup her an yer ve pozisyon değiştirebileceklerinden ateşli silah giriş ve çıkış deliklerini atışın yapıldığı yer ve seviyeyi tayine medar olamayacağı tıbben bilindiğine göre vücuda isabet eden mermi çekirdeklerinin dosyada belirtilen yerlerden zemin kattan, asma kat merdiveninden veya asma kattan atılmış olup olmadığı hakkında kesin kanaat beyan edilemeyeceği gibi atışların hedef gözetenek yapıp yapılmadığının da tıbben tayin edilemeyeceği...”

...uzak atış mesafelerinden yapılmış oldukları, bu mesafe dışı hakiki atış mesafesinin tayin edilemeyeceği oy birliği ile mütalaa olunur.”

9. 24 Mart 1999 ve 5 Aralık 2001 tarihleri arasındaki duruşmalar ile 19 Eylül 2001 tarihli Adli Tıp Kurumu raporu

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 8 Ocak ve 28 Ağustos 1996 tarihli raporlar arasındaki çelişkileri ortadan kaldırmak üzere, Ş.K.’nin tabancasından ateş edilip edilmediğini belirlemek için değişik tarihlerde Adli Tıp Enstitüsü’nden tüm tabancalar, mermi çekirdekleri ve kovanlar üzerinde yeni bir balistik inceleme yapılmasını talep etmiştir. Öte yandan ölen polis memuru B.A.’nın tabancası balistik inceleme için teslim edilmediğinden, birinci derece mahkemesi 24 Mart 1999 ve 27 Mart 2001 tarihleri arasındaki duruşmaları ertelemek zorunda kalmıştır.

Birinci derece mahkemesi 27 Mart 2001 tarihinde tabancalar, mermi çekirdekleri ve kovanları Adli Tıp Kurumu’na göndermiştir.

Adli Tıp Kurumu uzmanları 19 Eylül 2001 tarihinde bir balistik rapor düzenlemişlerdir. Uzmanların görüşleri aşağıdaki gibidir:

“28.08.1996 tarihli raporumuzda da belirtildiği üzere;

1- 7,65 mm çapında, beş (5) adet kovandan; üç (3) adedinin BROWNING marka 7,65 mm çapında 241716 seri numaralı tabancadan, iki (2) adedinin de UNIQUE marka, 7,65 mm çapında 855392 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğu,

2- 20 adet 9 mm çapında boş kovandan:

a) (9) adedinin MP5-3793 seri numaralı, (8) sekiz adedinin Ceska marka T 1192 seri numaralı, üç (3) adedinin de BROWNING marka, 9 mm çapında 245PY30170 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğunu,

b) Ayrıca iki ayrı naylon poşet içinden çıkan iki (2) adet 9 mm çapında boş kovanın; birlikte gönderilen silahlardan atılmadığını, 1-1 olmak üzere başka iki ayrı 9 mm çapında otomatik veya yarı otomatik tabancadan atılmış bulunduğunu,

3- Üç (3) adet 9 mm çapında mermi çekirdeğinden:

a) Üzerinde “İbrahim Korkmaz” yazılı zarftan çıkan 9 mm çapında bir adet mermi çekirdeğinin Ceska marka; 9mm çapında, T 1192 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğunu,

b) Üzerinde ... “Fuat Erdoğan” yazılı zarftan çıkan 2 adet mermi çekirdeğinden; bir (1) adedinin Ceska marka, 9 mm çapında; T 1192 seri numaralı tabancadan, bir (1) adedinin de BROWNING marka, 245PV30170 seri numaralı tabancadan, bir (1) adedinin de BROWNING marka, 245PY30170 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğunu,

4- 9 mm çapında üç adet mermi çekirdeğinin ... 9 mm çapındaki boş kovanlara ait olabileceğini, ancak bunlar üzerinde inceleme yapılarak mermi çekirdeklerinin hangi kovanlara ait olduğu tesbitinin mümkün olmadığını,

...”

10. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’nin 7 Şubat 2002 tarihli kararı

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 7 Şubat 2002 tarihinde davaya ilişkin kararını vermiş, sanık polis memurlarını kendilerine yöneltilen suçlardan beraat ettirmiştir. Birinci derece

mahkemesi maktul İsmet Erdoğan, Fuat Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın yasadışı DHKP-C örgütü üyesi olduklarını, olay günü sahte kimlik kartları kullandıklarını, bu kişilerle ilgili arama ve tutuklama emirleri bulunduğunu kaydetmiştir. Ayrıca ölen kişilerle polis memurları arasında silahlı çatışma çıktığını ve olay sonrası cesetlerin yanında bulunan (241716 ve 855392 seri numaralı) iki tabancadan beş mermi atıldığını kaydetmiştir. Ölen üç kişinin de silahlı çatışma sırasında kullanılmış tabancaları bulunmaktaydı. Adli Tıp Enstitüsü'nün 19 Eylül 2001 tarihli raporundaki bulgular ışığında Ağır Ceza Mahkemesi, Ş.K. de dahil sanık polis memurlarının çatışma sırasında tabancalarını kullandıklarını tespit edildiğini gözlemlemiştir. Ağır ceza mahkemesi, Adli Tıp Kurumu'nun 15 Ocak 1999 tarihli raporunu göz önüne alarak, polis memurlarının uzak mesafeden ateş açtıklarına karar vermiştir. Mahkeme, polis memurları ile ölen kişilerin durumunun saptanamadığına dair bilirkişilerin varmış olduğu sonuca da değinmektedir. Mahkeme, polis memurlarının ikinci kata giden merdivenlere yaklaşp, ikinci kattaki maktullerden gelen ateşe karşılık onların da ateş açtığının kabul edilebileceği görüşündedir. Mahkeme ayrıca, dava dosyasında, maktuller direnmemesine rağmen polis memurlarının maktulleri öldürdüğüne veya silahlarının parçalarının değiştirildiğine dair hiçbir kanıt bulunmadığını belirtmektedir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, tanıkların vermiş olduğu ifadelerin ışığında, sanık polis memurlarının gerekli uyarıları yaptıklarını ve kendilerine ateş açılması üzerine karşı ateş açtıklarını saptamıştır. Mahkeme, polis memurlarının kendi hayatlarını korumak için görevleri kapsamında hareket ettikleri sonucuna varmıştır. Mahkeme, sanıkların, 2559 sayılı polisin vazife ve salahiyetiyle ilgili Kanun'un 16. Maddesi'ne uygun olarak, meşru müdafaa sınırları içerisinde hareket ettiğini saptamıştır.

11. Yargıtay'ın 7 Temmuz 2003 tarihli kararı

Yargıtay, 7 Temmuz 2003 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararını onamıştır. Yargıtay, sanık polis memurlarının, 2559 sayılı Kanun'un 16. Maddesi'nin (a) ve (g) fıkralarına uygun olarak, meşru müdafaa sınırları içerisinde hareket ettiğini saptamıştır.

HUKUK

I. BAŞVURANLAR RAMAZAN DOĞAN VE RAŞİDİYE DOĞAN'A İLİŞKİN

AIHM, başvuranların temsilcilerinin, 25 Şubat 2000 tarihinde başvuruyu sunarken, Ramazan ve Raşidiye Erdoğan tarafından imzalanan bir vekaletname sunmadıklarını belirtmektedir. 16 Mayıs ve 7 Haziran 2005 tarihlerinde, Mahkeme Sekreteryası, başvuranların temsilcilerinden, bu iki başvuran tarafından yapılan başvurunun geçerliğini onaylamak için gerekli olan salahiyeti sunmalarını talep etmiştir. 7 Haziran 2005 ve 29 Eylül 2006 tarihlerinde, başvuranların temsilcileri, Ramazan ve Raşidiye Erdoğan'ın yapmış olduğu başvurunun listeden çıkarılabileceği konusunda da uyarılmışlardır. 7 Haziran 2005 ve 29 Eylül 2006 tarihli mektuplara bir karşılık gelmemiştir (bkz. yukarıdaki 5,6 ve 7. paragraflar).

Bu koşullarda, başvuranların temsilcilerinin gayretli bir çalışma göstermediğini ve başvuranların kendilerinin başvuruyu sunmak veya izlemek istediklerine dair ciddi bir gösterge bulunmadığını göz önünde bulunduran AIHM, AIHS'nin 37 § 1 (c) Maddesi kapsamında, Ramazan Erdoğan ile Raşidiye Erdoğan adına yapılan başvurunun incelenmesine devam edilmesi hususunda, artık haklı bir gerekçe bulunmadığı sonucuna

varmıştır. AİHM, ayrıca, 37 § 1 Maddesi'ne göre, başvurunun bu kısmının incelenmesini gerektirecek bir gerekçe görememektedir.

Bu nedenle, AİHM, AİHS'nin 37 § 1 (a) Maddesi uyarınca, Fuat Erdoğan'ın öldürülmesiyle ilgili olarak Ramazan Erdoğan ile Raşidiye Erdoğan adına yapılan başvurunun kayıttan düşürülmesine karar vermiştir.

II. YÜKSEL ERDOĞAN, MELİHA ERDOĞAN, SİNAN ERDOĞAN, BAHAR SAĞLAM, ŞİNASİ YALÇIN, HÜSNÜ YALÇIN VE ALİ YALÇIN TARAFINDAN AİHS'NİN 2 VE 6. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, AİHS'nin 2. Maddesi uyarınca, güvenlik güçleri tarafından İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'a karşı güç kullanımının uygunsuzluğundan ve yasadışı bir ölüme sebebiyet vermesinden şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, aynı başlık altında, polis memurları aleyhinde yapılan soruşturmanın ve takip eden cezai takibatın hatalı ve sonuç olarak etkin olmamasından, ve bunun AİHS'nin 2. Maddesi'nde yer alan usul hukukunun zorunluluklarını ihlal etmesinden şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, AİHS'nin 6. Maddesi uyarınca, söz konusu adli kovuşturmanın makul bir süre içinde sonuçlanmamasından şikayetçi olmuşlardır.

AİHM, bu şikayetlerin, AİHS'nin aşağıda verilen 2. Maddesi uyarınca incelenmesi gerektiği görüşündedir:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın yerine getirilmesi dışında hiç kimse kasten öldürülemez.

2. Öldürme, aşağıdaki durumlardan birinde kuvvete başvurma kesin zorunluluk haline gelmesi sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlali suretiyle yapılmış sayılmaz:

- a) Bir kimsenin yasadışı şiddete karşı korunması için;
- b) Usulüne uygun olarak yakalamak için veya usulüne uygun olarak tutuklu bulunan bir kişinin kaçmasını önlemek için;
- c) Ayaklanma veya isyanın, yasaya uygun olarak bastırılması için.”

A. Kabuledilebilirlik

1. Tarafların ifadeleri

Hükümet, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın sanık polis memurları aleyhinde yapılan adli kovuşturmayaya hukuki taraflar olarak katılmayarak, AİHS'nin 35 § 1 Maddesi kapsamında kendilerine sağlanan iç hukuk yollarını tüketmediklerini ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranların yakınlarının 29 Eylül 1994'te öldürüldüğünü, ancak başvurunun 25 Şubat 2000 tarihinde, dolayısıyla gecikmiş bir tarihte yapıldığını iddia etmiştir. Hükümet, eğer başvuranlar iç hukuk yollarının etkin olmadığını düşünmüş ise, başvurularını iddia edilen ihlalin yapıldığı tarih olan 29 Eylül 1994'ten itibaren altı ay içerisinde AİHM'ye sunmuş olmaları gerektiğini ileri sürmüştür.

Başvuranlar, diğer başvuranların zaten İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'ın öldürülmesiyle ilgili adli kovuşturmayaya katılmış olmalarından dolayı, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın cezai takibata katılmalarının gerekli olmadığını ileri

sürmüşlerdir. Başvuranlar, ayrıca, polis memurları aleyhinde yapılan cezai kovuşturmanın etkisiz olduğunu anladıklarında, başvuruyu AİHM’ye sunduklarını, bu nedenle de altı ay kuralına uyduklarını iddia etmişlerdir.

2. AİHS’nin değerlendirmesi

Hükümet’in, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam’ın iç hukuk yollarını tüketmediğine ilişkin iddiasıyla ilgili olarak AİHM, AİHS’nin 35 § 1 Maddesi’nde değinilen iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının, başvuranları, öncelikle iddia edilen ihlallerin tazmin edilebilmesi için ulusal hukuk sisteminin kendilerine sağladığı ve yeterli düzeydeki iç hukuk yollarını kullanmaya zorladığını yinelemektedir (bkz. *Hugh Jordan / İngiltere* (karar), no. 24746/94, 4 Nisan 2000).

Bununla beraber, iç hukuk yollarının tüketilmesine ilişkin kuralın uygulanması, Sözleşmeye taraf olan Devletlerin üzerinde anlaşmaya vardığı insan haklarının korunması için gerekli olan mekanizma bağlamında uygulanması için gerekli izni sağlamalıdır. AİHM, 35 § 1 Maddesi’nin uygulanmasının bir dereceye kadar esnek ve aşırı şekilcilikten uzak olması gerektiğini kabul etmiştir. AİHM, ayrıca, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının ne mutlak ne de otomatik olarak uygulanabilir olduğu görüşündedir; bunun gözlemlenip gözlemlenmediğini incelemek için, ele alınan davanın koşullarını göz önünde bulundurmak gerekir. Bu, AİHM’nin, yalnızca ilgili Sözleşmeye Taraf Devlet’in adli sisteminde yer alan resmi hukuk yollarının varlığını değil, aynı zamanda bunların işlediği genel bağlamla birlikte başvuranın kişisel şartlarını dikkate alması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu nedenle, AİHM, dava koşullarının tamamında, başvuranın kendisinden beklediği gibi iç hukuk yollarını tüketmek için gerekli olan her şeyi yapıp yapmadığını incelemelidir (bkz. *İlhan / Türkiye* [GC], no. 22277/93, § 59, ECHR 2000-VII).

Ayrıca, Devlet’in genel olarak sorumluluğunun “kendi yetki alanı içinde bulunan herkese bu Sözleşme’nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlükleri tanımak” olduğunu belirten AİHS’nin 1. Maddesi ile birlikte yorumlanan, 2. Madde’de yer alan yaşam hakkını koruma zorunluluğu, kişilerin güç kullanımı sonucu ölmesi durumunda, etkin bir soruşturma yapılmasını öngörmektedir. Böyle bir soruşturmanın asıl amacı, yaşam hakkını koruyan yerel kanunların etkin bir şekilde uygulanmasını ve Devlet makam veya organlarının içinde olduğu durumlarda, sorumlulukları altında gerçekleşen ölümler konusunda hesap verme sorumluluğunu temin etmektir. Bu amaçları ne tür bir soruşturmanın gerçekleştirebileceği, farklı koşullara göre değişiklik gösterebilir. Bununla beraber, nasıl bir tavır benimsenirse benimsensin, makamlar mesele kendilerine geldiğinde, kendi ellerindeki dilekçeye göre hareket etmelidirler. Makamlar, bunu, resmi bir şikayette bulunacak ya da herhangi bir soruşturma işleminin yürütülmesi sorumluluğunu üstüne alacak en yakın akrabasının inisiyatifine bırakamaz (bkz. *McKerr / İngiltere*, no. 28883/95, § 111, ECHR 2001-III).

AİHM, ayrıca, bu davadakine benzer dava olayları ile Hükümet’in iddialarını içeren *Erdoğan ve Diğerleri – Türkiye* kararında, Komisyon’un, diğer başvuranlar takibatla ilgilendiği ve yakınlarının öldürülmeleriyle ilgili bütün sorunları gündeme getirebilecekleri için, başvuranların akrabalarını öldürmekten suçlanan polis memurları aleyhinde yapılan cezai takibata müdahale etmeyen iki başvuranın bu işlemlere katılmalarına gerek olmadığına karar verdiğini yinelemektedir.

AİHM, bu davada, merhum İsmet Erdoğan'ın ailesinden olan Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın sivil taraf olarak cezai takibata katılmadığını belirtmektedir. Bu kişiler, soruşturmayı yapan makamlara suç duyurusunda da bulunmamıştır. Ancak, yukarıda da bahsedildiği gibi, soruşturmayı yürüten makamların, bir kişinin güvenlik güçleri tarafından güç kullanılarak öldürülmesi durumunda, en yakın akrabasının şikayette bulunmasını beklemeden, elindeki dilekçeye göre hareket etmek zorunda olduğunu belirten kural ışığında ve İsmet Erdoğan'ın babası Yüksel Erdoğan'ın söz konusu takibata katılıp oğlunun ölümüyle ilgili bütün sorunlardan bahsetmesini göz önünde bulundurarak, AİHM, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın söz konusu cezai takibatta müdahil taraf olmalarına gerek olmadığı görüşündedir.

Hükümet'in, başvuruların altı ay kuralına uymadıklarına dair diğer iddiasıyla ilgili olarak, AİHM, bir başvuranın mevcut hukuk yoluna güvenmesi ve hukuk yolunun etkisiz olduğunu gösteren koşulları ancak daha sonradan fark etmesi durumunda, altı aylık dönemin başvuranın bu koşulların farkına vardığı veya varması gerektiği ilk tarihten itibaren başlatılmasının uygun olduğunu yinelemektedir (bkz. *Acar ve Diğerleri ve Akay ve Diğerleri – Türkiye* no. 38417/97 ve 36088/97, 27 Kasım 2001; ve *Paul ve Audrey Edwards – İngiltere* no. 46477/99, 7 Haziran 2001).

AİHM, bu davada, başvuruların yakınlarının öldürülmesine ilişkin cezai takibatın, prensip itibarıyla, başvuruların tüketmesi gerektiği bir hukuk yolu sağladığını belirtmektedir (bkz. *Acar ve Diğerleri ve Akay ve Diğerleri*, yukarıda kaydedilen). AİHM, bu bağlamda, başvuruların yakınlarının öldürülmesiyle ilgili cezai takibatın olayın hemen ardından başlatıldığını ve 22 Kasım 1994 tarihinde dört polis memuru aleyhinde cezai takibatın açıldığını belirtmektedir. Ancak, bu takibatlar, 7 Temmuz 2003 tarihinde, başvuruların yakınlarının öldürüldüğü tarihten yaklaşık sekiz yıl dokuz ay sonra, bütün davalıların beraatıyla sonuçlanmıştır. AİHM, suçlamaların ciddiyetini gözönünde bulundurarak, söz konusu önemli gecikmelerin, hukuk yolunu etkin olmaktan yoksun bıraktığı kanısına varmıştır. AİHM, başvuruların AİHM'ye şikayette bulunmadan önce, cezai takibattaki gelişmeleri beklerken makul bir şekilde davrandıklarını ve başvurunun, başvuruların hukuk yolunun etkin olmayacağının farkına vardığı veya varması gerektiği tarihten itibaren altı ay içinde yapıldığını belirlemiştir (bkz. *Acar ve Diğerleri ve Akay ve Diğerleri*, yukarıda kaydedilen).

Sonuç olarak, iç hukuk yollarının tüketilmemesi veya altı ay kuralına uyulmadığı gerekçesiyle başvuru reddedilemez.

AİHM, AİHS'nin 35 § 3 Maddesi uyarınca, başvurunun asılsız olmadığını belirtmektedir. AİHM, ayrıca, başvurunun kabuledilmez olması için hiçbir gerekçe bulunmadığı görüşündedir. Bu nedenle, başvurunun kabuledilebilir olarak ilan edilmesi gerekir.

B. Esaslar

1. Tarafların ifadeleri

Başvuranlar, ilk olarak, yakınlarının canlı olarak yakalanması için gerçekten çaba gösterilmediğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, bu bağlamda, polis memurlarının kafeye vardıklarında mağdurların kimliklerini zaten bildiklerini ve bunun kanuna uygun bir biçimde tutuklamaktan çok, mağdurları öldürmek için önceden tasarlanmış bir plan olduğunu iddia

etmişlerdir. Başvuranlar, ayrıca, polis memurlarının kurşungeçirmez yelek giydiklerini ve mermilerin mağdurların vücudunda aşağıya doğru bir yol izlediğini, bu olayların da belirtilen amaca yönelik göstergeler olduğunu ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, ayrıca, güvenlik güçlerinin silahlı bir çatışma olduğuna dair iddialarının, polis memurlarının hiçbirinin yaralanmadığı gerekçesiyle asılsız olduğunu iddia etmişlerdir. Başvuranlar, yakınlarının gerekli olmayan bir güç kullanımı sonucu öldürüldüğünü ileri sürmüşlerdir.

Bu davada yürütülen soruşturma ile ilgili olarak, başvuranlar, hem soruşturmanın ilk kısmında, hem de polis memurları aleyhine başlatılan takibatta ciddi hatalar olduğunu ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, bu bakımdan, olaydan sonra polis operasyonuna katılan polis memurlarının kanıt topladığı sırada, Cumhuriyet Savcısı'nın orada olmadığını ve bu nedenle, hiçbir bağımsız kanıt bulunmadığını ileri sürmüşlerdir. Ayrıca, olay yerinin ve binanın hiçbir fotoğrafı çekilmemiştir. Başvuranlar, yakınlarının öldürülmesinden yirmi beş ay sonra olay yerinde inceleme yapılmasından şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, soruşturmanın kapsamının genişletilmesine ve sanık polis memurlarına bazı soruların sorulmasına dair taleplerinin, birinci derece mahkemesi tarafından reddedildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, son olarak, polis memurları aleyhindeki takibatın çok uzun sürdüğünü ve sanıkların aleyhlerinde cezai takibat başlatılmasına rağmen görevlerinden uzaklaştırılmadıklarını ileri sürmüşlerdir.

Hükümet, cevaben, başvuranların yakınlarının zaruri bir güç kullanımı sonucu öldüğünü iddia etmiştir. Hükümet, polis memurlarının ancak maktuller ateş açtıktan sonra, kendilerini korumak amacıyla ateş etmeye başladıklarının yerel mahkemelerce tespit edildiğini ileri sürmüştür. Hükümet, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin 7 Şubat 2002 tarihli kararında belirtildiği gibi, ölümlerin meşru müdafaadan kaynaklandığını ve bunun 2559 sayılı polisin vazife ve salahiyetiyle ilgili Kanun'un 16. Maddesi'ne uygun olduğunu ileri sürmüştür.

Hükümet, ayrıca, başvuranların yakınlarının öldürülmesine ilişkin soruşturmanın ve sonrasında polis memurları aleyhinde başlatılan cezai takibatın etkili olduğunu ileri sürmüştür. Hükümet, bu konuda, makamların otopsi, balistik incelemeler ve yerinde inceleme yaptığını ve birinci derece mahkemesinin karar vermeden önce bütün kanıtları, özellikle de balistik raporları göz önünde bulundurduğunu ileri sürmüştür. Hükümet son olarak sanık polis memurları hakkında yürütülen yargılamanın süresine ilişkin görüşlerini ifade etmiş ve davanın karmaşık yapısı dikkate alındığında takibatın makul bir süre içerisinde tamamlanmış olduğunu savunmuştur.

2. Mahkemenin değerlendirmesi

a. İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın yaşam hakkının ihlali iddiasına ilişkin

i. Genel ilkeler

Yaşam hakkını güvence altına alan ve bu haktan yoksun bırakmanın meşru olabileceği durumları belirten 2. madde AİHS'nin istisnaya izin verilmeyen en temel hükümlerinden biridir (bkz. *Velikova – Bulgaristan*, no. 41488/98). Söz konusu madde aynı zamanda 3. madde ile birlikte Avrupa Konseyi'ni oluşturan demokratik toplumların temel değerlerinden birini güvence altına almaktadır. Bu nedenle yaşam hakkının kısıtlanması için oluşacak şartlar titizlikle yorumlanmalıdır (bkz. *Salman – Türkiye* [BD], no. 21986/93). Bireylerin korunması için bir araç olarak AİHS'nin amaç ve hedefi de 2. maddenin verdiği güvencelerin

pratik ve etkili olacak şekilde yorumlanıp uygulanmasını gerektirmektedir (bkz *McCann vd – İngiltere*, A Serisi no. 324).

2 § 1. maddenin ilk cümlesi Devletin sadece kasıtlı ve kanunsuz olarak can almadan kaçınmasını değil, aynı zamanda yetkisi altındakilerin yaşamlarını korumak için iç hukuk düzeninde uygun adımları atmasını emreder (bkz. *Kılıç – Türkiye*, no. 22492/93). Bu, Devletin öncelikli olarak şahsa karşı suç işlenmesini önlemek amacıyla önleyici, bastırıcı ve bu hükümlerin ihlalini cezalandıran icra mekanizması ile desteklenen uygun bir kanuni ve idari çerçeve oluşturmayı görev edinmesini gerektirir.

2. madde metni, bir bütün olarak okunduğunda 2. paragrafın öncelikli olarak bir bireyin kasten öldürülmesine izin verilen durumları tanımlamadığını, ancak istenmeyen bir sonuç olan öldürmeyi ortaya çıkarabilecek, güç kullanmaya izin verilen durumları açıkladığını gösterir. Ne var ki güç kullanma (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen amaçlara ulaşmak için “kesin zorunluluğu” aşmamalıdır. Bu bağlamda madde 2 § 2’de “kesin zorunluluk” ifadesinin kullanımı AİHS’nin 8-11. maddelerinin 2. paragrafında konulan, Devlet müdahalesinin “demokratik bir toplumda zorunlu bir tedbir” olup olmadığını belirlerken normalden daha titiz ve zorlayıcı bir zorunluluk testi uygulanması gerektiğini gösterir. Özellikle kullanılan güç, maddenin alt paragraflarında belirtilen amaçlara ulaşmakla titizlikle orantılı olmalıdır (bkz. *McCann vd*, yukarıda anılan).

Bu bağlamda Mahkeme, görevinin ikincil niteliklerine karşı duyarlıdır ve belli bir davanın koşullarında kaçınılmaz olmadığı durumlarda olayın birinci derece mercii rolünü üstlenmede dikkatli olması gerektiğini yineler (bkz. örneğin *McKerr – İngiltere*, 28883/95). Ulusal yargılamanın yapılmış olduğu durumlarda Mahkemenin görevi kendisinin olaylar hakkındaki değerlendirmesini ulusal mahkemelerinkinin yerine koymak değildir ve genel bir kural olarak sunulan delilleri değerlendirmek o mahkemelerin görevidir. Mahkeme ulusal mercilerin bulgularına tâbi olmamakla birlikte normal koşullarda bu mercilerin buldukları gerçeklerden sapmak için ikna edici öğelere ihtiyaç duyar (bkz. *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Klaas – Almanya*, A Serisi no. 269).

Ancak 2. madde ile sağlanan güvencenin temel önemi Mahkemenin bu hükmün ihlal edildiği iddialarını sadece gücü fiilen yöneten Devlet görevlilerinin eylemlerini değil, aynı zamanda ulusal yargılama ve soruşturmalar yapılmış olsa bile tetkik kapsamındaki eylemlerin planlaması ve kontrolü gibi çevreleyen hususları da dikkate alarak en dikkatli incelemeye tabi tutmaya zorunlu olmasıdır (bkz. *Erdoğan vd*, yukarıda anılan).

ii. Olayların tespiti

Somut davada Mahkeme ilk olarak başvuruların yakınlarının güvenlik güçleri tarafından vurularak öldürülmüş olduğuna dair taraflar arasında ihtilaf bulunmadığını kaydeder. Ancak Mahkeme İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın’ın nasıl öldürüldüklerine dair tamamen farklı ifadelerle karşı karşıya kalmıştır. Başvuranlar, polis memurlarının, yakınlarını öldürmek amacıyla kafeye geldiklerini ve kimlik kontrolünün bahane olduğunu iddia etmiştir. Öte yandan Hükümet, başvuruların yakınlarının kimlik göstermeyi reddettikleri ve polise ateş açtıklarını ileri sürmüştür. Söz konusu kişilerin polisin görev ve yasal yetkilerini düzenleyen 2559 no’lu Kanun kapsamında hareket eden polis memurları ile yaşanan silahlı bir çatışma sırasında öldüklerini öne sürmüşlerdir.

Mahkeme, dört polis memuru hakkında İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’nde yürütülen adli kovuşturmada olayların adli tespitinin yapılmış olduğunu gözlemler. Bazı noktaların

açıklığa kavuşturulmamış olmasına rağmen Mahkeme, kendisine sunulan tüm deliller ışığında, ulusal mahkemenin bulguları bir başlangıç noktası kabul edilerek davanın üzerinde değerlendirileceği yeterli somut ve kanıtsal temelin bulunduğu kanaatindedir (bkz. *Makaratzis – Yunanistan* [BD], no. 50385/99 ve *Perk vd – Türkiye*, no. 50739/99).

iii. Genel ilkelerin somut dava koşullarında uygulanışı

Mahkeme, elindeki deliller temelinde İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü terörle mücadele şubesi polislerinin yaptığı bir operasyon sırasında öldürüldüklerini gözlemler. Bu bağlamda Mahkeme başvuruların, yakınlarının öldürülmesi için önceden bir plan yapıldığı iddiaları ile ilgili olarak, sunulan deliller ışığında böyle bir plan bulunduğunu yeterli bir şekilde tespit edememektedir.

Kolluk kuvvetlerinin hangi koşullar altında güç ve ateşli silah kullanabileceklerini tanımlayan yasal çerçeve ile ilgili olarak ise Mahkeme, olayın meydana geldiği tarihte yürürlükte olan, 1934 yılında kabul edilmiş 2559 sayılı Kanunun günümüzde Avrupa'daki demokratik toplumlarda zorunlu olan, yaşam hakkının “yasa ile” koruma düzeyini sağlamakta yeterli olmadığına daha önce hükmetmiş olduğunu (*Erdoğan vd*, yukarıda anılan) ancak ilgili ulusal standart ile AİHS'nin 2 § 2. maddesi ile getirilen “kesin zorunluluk” ifadesiyle sağlanan standardın farkının sadece bu gerekçeyle 2 § 1. maddenin ihlal edildiği sonucuna varmaya yetecek kadar büyük olmadığını hatırlatır (bkz. *Perk vd*, yukarıda anılan).

Operasyonun planlama ve kontrol safhasını AİHS'nin 2. maddesi noktasından hareketle değerlendirirken Mahkeme, hem olayın meydana geldiği koşullar, hem de olayın gelişme şekline özel dikkat göstermelidir (bkz. *Andronicou ve Constantinou – Kıbrıs*, Karar Raporları 1997-VI).

Mahkeme bu bağlamda polis memurlarının 29 Eylül 1994 günü emniyetten alınan ve şüphelilerin İstanbul'un merkezi bölgesindeki kamuya açık bir alanda en az bir ateşli silah taşıdıklarını ihbar eden telefonu üzerine olay mahalline gelmiş olduklarını gözlemler. Bu nedenle olay, güvenlik güçlerinin ivedilikle hareket etmesini gerektiren acil bir durumdur.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi gibi Mahkeme de dava koşullarında güvenlik güçleri tarafından güç kullanımının maktul şüphelilerden kaynaklanan kanunsuz saldırının direkt sonucu olduğunu gözlemler. Bu bağlamda Mahkeme polis memurlarının kafeye girdiğini, sivillere alanı terk etmelerini söylediğini ve maktullerin bulunduğu üst kata çıkmadan önce gerekli uyarılarda bulunmuş olduklarını gözlemler. Dolayısıyla dava konusu operasyonun AİHS'nin 2 § 2. maddesi bağlamında “her insanın yasadışı şiddetten korunması” ve “yasal bir tutuklama gerçekleştirmek amacıyla” yapıldığı şeklinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Mahkeme somut olayda güç kullanımının “kesin zorunluluğu” aşmadığını ve yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmakla titizlikle orantılı olup olmadığını belirlemelidir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin ulaştığı deliller temelinde ilk ateşin maktullerden gelmiş olduğu tespiti Mahkeme gözünde öneme haizdir. İstanbul Cumhuriyet Savcısı ve İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi huzurundaki tanık ifadelerinin gösterdiği gibi kafeye giren polis memurları maktullere teslim olmaları için çağrıda bulunmuş ve ancak kendilerine ateş edildiğinde ateşe başlamışlardır.

Mahkeme, somut dava koşullarında, polis memurları kafeye girdiğinde ve şüpheliler tarafından kendilerine ateş açıldığında şüpheliler ateşi kesene kadar ateş etmeye devam etmenin zorunluluğuna inanmış olduklarını kabul eder (bkz *Perk vd*, yukarıda anılan). Bu bağlamda Mahkeme, balistik inceleme raporlarına göre olay yerinde bulunan mermilerden beşinin şüphelilerin yakınında bulunan silahlardan çıkmış olduğunu ve polis memurlarının vuruşlarının tamamının uzak mesafeden gerçekleşmiş olduğunu kaydeder.

Mahkeme ayrıca maktullerin yakalanması amacıyla güvenlik güçleri tarafından öldürücü olmayan yöntemlerin kullanılması imkânına ilişkin yorum yapılmasının gereksiz olduğu kanaatindedir. Bu bağlamda Mahkeme, başvuranların yakınlarının güvenlik güçlerinin güç kullanımı sonucu öldürüldüğü *Andronicou ve Constantinou* ve *Perk vd*. davalarında, olay hakkındaki değerlendirmesini olayın sıcıyla karşılık vermeye zorunlu olan memurların yerine, olaydan kopuk bir bakış ile koyamadığına hükmettiğini anımsar. Mahkeme ayrıca başka türlü bir hükme varmanın Devletler ve görevini ifa etmekte olan kolluk kuvvetleri üzerinde gerçekçi olmayan bir yük getirmek, belki de kendilerinin ve diğerlerinin hayatını tehlikeye atmak anlamına geleceğini değerlendirmiştir (bkz. *Andronicou ve Constantinou*, yukarıda anılan; *Perk vd*, yukarıda anılan). Mahkeme, polis memurlarının kamuya açık bir alanda silahlı şüphelilerle karşı karşıya kalıp hızlı hareket etmeleri gerektiği somut davada farklı bir sonuca ulaşmak için sebep görmemektedir.

Bu nedenle Mahkeme bu koşullarda ölümcül güç kullanımının, her ne kadar üzücü olsa da nefsi müdafaa ve yasal yakalama uygulaması açısından “kesin zorunluluğu” aşmadığı ve AİHS’nin 2 § 2. maddesinde belirtilen yükümlülükler bağlamında imzacı devletin ihlale neden olmadığı görüşündedir.

İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın’ın ölümünde AİHS’nin 2. maddesinin ihlal edilmediği değerlendirilmektedir.

b. Soruşturmanın yetersiz oluşu iddiasına ilişkin

i. Genel ilkeler

Mahkeme halihazırda AİHS’nin 2. maddesinde belirtilen yaşam hakkını koruma yükümlülüğünün devletin 1. maddedeki “kendi yetki alanları içinde bulunan herkese Sözleşme’de tanımlanan hak ve özgürlükleri tanıması” genel görevi ile birlikte okunduğunda, bireylerin güç kullanımı sonucu ölmeleri halinde, yaşam hakkını koruyan ulusal yasaların etkili uygulanışını sağlamak amacıyla bir tür etkili resmi soruşturmanın yapılmasını ve bu vakalarda devlet görevlileri ve kurumlarının, sorumlulukları altında vuku bulan ölümler hakkında hesap vermelerinin sağlanmasını zımnen zorunlu kıldığı kanaatine varmıştır.

Devlet görevlileri tarafından yapılan ve kanunsuz olduğu iddia edilen öldürmeler hakkında yapılan bir soruşturmanın etkili olabilmesi için genel olarak soruşturmada sorumlu olan ve soruşturmayı yürüten kişilerin olaylara karışanlardan bağımsız olmasının zorunlu olduğu değerlendirilebilir (bkz *Güleç – Türkiye, Raporlar 1998-IV* ve *Oğur – Türkiye [BD]*, no. 21594/93). Bu, sadece hiyerarşiye dayalı veya kurumsal bir bağın bulunmaması değil, pratikte bağımsızlığın gerektiği anlamına gelir (örneğin bkz. *Ergi – Türkiye, Raporlar 1998-IV*).

Soruşturma aynı zamanda böyle durumlarda tatbik edilen gücün o şartlarda meşru olup olmadığının tespitini (bkz. *Kaya – Türkiye, Raporlar 1998-I*) ve sorumluların belirlenip cezalandırılmasını sağlamak anlamında etkili olmalıdır (*Oğur*, yukarıda anılan). Bu sonuca

değil, yonteme dair bir yükümlülüktür. Yetkililerin diğçerleri yanında görgü tanığı ifadeleri, adli tıp kanıtları, uygunsa yaralanmaların tam ve doğru tespitini veren bir otopsi ve ölüm nedenini de iççeren klinik bulguların objektif analizi de dahil olmak üzere olayla ilgili delillerin korunması için mümkün olan mantıklı adımları atmaları gerekmektedir (otopsilere ilişkin olarak bkz. *Salman*, yukarıda anılan; tanıklara ilişkin bkz. *Tanrıkulu – Türkiye* [BD], no. 23763/94; adli tıp delillerine ilişkin bkz. *Gül – Türkiye*, no. 22676/93). Soruşturmaanın ölüm nedenini veya sorumlu olan kişi ya da kişileri tespiti tehlikeye düşürecek herhangi bir noksan bu standardın dışına düşme riskini doğuracaktır.

İvedilik ve makul süre şartı da bu bağlamda ima edilmektedir (bkz. *Yaşa – Türkiye, Raporlar 1998-VI; Çakıcı – Türkiye* [BD], no. 23657/94; *Tanrıkulu*, yukarıda anılan ve *Mahmut Kaya – Türkiye*, no. 22535/93). Belli durumlarda soruşturmanın ilerlemesini önleyen engeller ve güçlükler olabileceğı kabul edilmelidir. Ancak ölümcül güç kullanımı olaylarını soruştururken yetkililerin ivedilikle harekete geçmesi, hukukun üstünlüğünü korumalarında ve kanunsuz fiillerde bir karartma veya müsamahayı önlemede halkın güveninin sağlanması için genellikle zaruri olarak değçerlendirilmektedir (bkz. *Avşar – Türkiye*, no. 25657/94).

ii. Genel ilkelerin somut dava koşullarında uygulanışı

Somut davada değçekten de İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından olay hakkında bir soruşturma yürütölmüş, ancak soruşturmanın yürütölmesinde önemli eksiklikler yaşanmıştır.

Bu eksiklikler arasında Mahkeme özellikle 29 Eylül 1994 tarihinde olay yeri incelemesi yapan Cumhuriyet Savcısının olay yerinde bulunan silahların maktuller tarafından kullanılıp kullanılmadığını tespit için büyük önem taşıyan delilleri koruyamaması karşısında şaşkınlığa düşmüştür. Polis memurları maktullerin parmak izlerini onun nezaretinde almış, bu da maktullerin ellerinin daha sonra adli tıp uzmanları tarafından incelenmesini engellemiştir. Ayrıca maktuller tarafından kullanıldığı iddia edilen silahlar bunların maktullerin elinde bulunup bulunmadığının tespiti için hiçbir zaman parmak izi analizine tabi tutulmamıştır.

Ek olarak soruşturmayı değçekleştiren yetkililer olay yerinin fotoğraflarını çekmemiş, binanın iç ve dışının krokisini çizmemiş veya ateş edildiğı sırada kafede bulunan her bir güvenlik güçleri mensubunun konumunu gösteren bir plan hazırlamamışlardır. Olay yerinin krokişi ancak 22 Ekim 1996 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin kafede olay yeri incelemesi yapmasından sonra bir uzman tarafından çizilmiş, ancak kafe dava konusu olaydan sonra yenilenmiştir. Bununla birlikte operasyona katılan polis memurlarından biri olan A.B., Savcı ile birlikte ilk olay yeri incelemesinde yer almış, maktulleri öldüren polis memurları tarafından maktullerin yanında bulunan mermi, kovan ve iki silah kendisine verilmiştir.

Mahkeme yukarıdaki hususların, soruşturmanın bu kısmının güvenilirlik ve etraflılığı ile ilgili ciddi noksanlıklar oluşturduğu kanaatindedir. Bu nedenle Mahkeme bunun ağır ceza mahkemesi tarafından takibat sırasında yapılan soruşturma ile telafi edilip edilmediğini incelemiştir.

Mahkeme olayların normal akışında bağımsız ve tarafsız bir yargıç huzurunda iki taraflı olarak değçekleşen bir ceza davasının değçeğın ortaya çıkarılması ve cezai sorumluluğun isnadı için etkili bir usulün en güçlü güvencelerini sağladığı şeklinde değçerlendirilmesi gerektiğini anımsar (bkz. *McKerr*, yukarıda anılan). Ne var ki soruşturmadaki eksikliklerin mahkemenin bir ölümle ilgili mesuliyeti belirleme olasılığını derinden zayıflatabileceğı göz ardı edilemez (yetersiz otopsi uygulamalarına ilişkin bkz. *Salman*, yukarıda anılan ve

şüphelinin ölümle ilgili bağlantısına ilişkin delillerin mahkemeye sunulmadığı *Kılıç – Türkiye*, no. 22492/93).

Somut davada Mahkeme, yukarıda açıklanan eksikliklerin ciddi olduğunu değerlendirir; yani bunlar İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’nin İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın’ın ölümüyle ilgili sorumluları tespit imkânını azaltmıştır.

Bununla birlikte Mahkeme İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’ndeki yargılamada başka eksiklikler de gözlemlemiştir. İlk olarak bu mahkemedeki yargılama sırasında sadece altı tanık ifade vermiştir. Bu altı kişiden üçü dava konusu polis operasyonuna katılan Terörle Mücadele Şubesi polisleridir. Birisi de olay sırasında orada bulunmayan kafe sahibidir. Savcı gibi mahkemenin de komşu dükkânların sahipleri gibi muhtemel tanıkları belirlemek adına başka bir girişimde bulunmadığı dava dosyasından anlaşılmaktadır.

İkinci olarak İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 11 Ekim 1996 tarihinden daha erken bir olay yeri incelemesi gerçekleştirememiştir. Mahkemenin incelemeyi nihayet gerçekleştirdiği bu tarihte suçlanan polis memurları incelemeye katılmamış, bu da ölümün meydana geldiği sırada sadece bu polis memurları kafede bulunduğu için incelemeden doğacak sonuçların güvenilirliğine şüphe düşürmüştür. Ayrıca ağır ceza mahkemesi operasyon sırasında ölümcül olmayan yöntemlerin kullanılma imkânı gibi hayati bir hususu açıklığa kavuşturamamıştır.

Son olarak yargılamada önemli gecikmeler meydana gelmiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’nin sürekli talebine rağmen İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nün suçlanan polis memurlarının silahlarını mahkemeye göndermemesi nedeniyle duruşma neredeyse altı ay boyunca ertelenmiştir. Yargılama ayrıca maktul polis memurunun silahının mahkemeye teslim edilmemesi nedeniyle 24 Mart 1999 ile 27 Mart 2001 tarihleri arasında kesintiye uğramıştır. Mahkeme, yetkililerin polis memurlarının silahlarını birinci derece mahkemesine teslim etmeyişinin sorumlusunun başvuranlar olamayacağını dikkate alır. Mahkeme sekiz yıl dokuz ay süren yargılamanın somut dava koşullarında, gereksiz ve orantısız güç kullanımını soruşturan yetkililer açısından ivedi bir karşılık olarak tanımlanamayacağı kanaatindedir.

Bu nedenle davada cezai soruşturma ve takibatın süresi ve bunlardaki ciddi eksikleri dikkate alarak Mahkeme, devletin AİHS’nin 2. maddesinde yer alan usul yükümlülüğünün ihlal edildiği sonucuna varır.

Bu bağlamda 2. madde ihlal edilmiştir.

III. AİHS’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS’nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

Başvuranlar Mahkeme İç Tüzüğü’nün 60. maddesi ile ele alındığında AİHS’nin 41. maddesi bağlamında adil tazmin için talepte bulunmamıştır. Bu şartlar altında Mahkeme AİHS’nin 41. maddesi kapsamında tazminat sağlanması için sebep görmemektedir (bkz. *Ciucci – İtalya*, no. 68345/01).

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM,

1. Fuat Erdoğan'ın öldürülmesine ilişkin olarak Ramazan Erdoğan ve Raşidiye Erdoğan adına yapılmış olduğu kadarıyla başvurunun kayıttan düşürülmesine oybirliğiyle;
2. Yüksel Erdoğan, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan, Bahar Sağlam, Şinasi Yalçın, Hüsnü Yalçın ve Ali Yalçın tarafından yapılmış olduğu kadarıyla başvurunun kabuledilebilir olduğuna oybirliğiyle;
3. İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın ölümü bağlamında AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edilmediğine 6'ya karşı 1 oyla;
4. Ulusal yetkililer tarafından yürütülen soruşturmalar bağlamında AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edildiğine oybirliğiyle;

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce hazırlanmış, AİHM İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddeleri uyarınca 15 Şubat 2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Santiago QUESADA
Zabıt Kâtibi

Boštjan M. ZUPANČIČ
Başkan

AİHS'nin 45 § 2. ve AİHM İç Tüzüğü'nün 74 § 2. Maddeleri uyarınca Yargıç I. Berro-Lefèvre'in muhalefet şerhi karara eklenmiştir.

B.M.Z.
S.Q.

YARGIÇ BERRO-LEFÈVRE'İN MUHALEFET ŞERHİ

Yakalama operasyonunun denetim ve organizasyonunda gerekli özenin gösterilmediği kanısında olduğum için AIHS'nin 2. maddesinin müstakil olarak ihlal edilmemiş olduğuna dair çoğunluğun fikrine katılmıyorum.